บทสรุปผู้บริหาร

สถานการณ์ด้านการทุจริตในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ดังนี้คือ 1) เพื่อศึกษาถึงโครงสร้างองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ทั้งด้านบทบาทภาระหน้าที่ และกระบวนการในการดำเนินงานเพื่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และข้อมูลสถิติเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต 2) สำรวจความคิดเห็นและประสบการณ์ของภาคธุรกิจที่มาติดต่อกับหน่วยงานภาครัฐ ข้าราชการ และพนักงานของรัฐ เพื่อประเมินสถานการณ์การทุจริตในประเทศไทย และ 3) เพื่อเสนอแนะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงาน ตลอดจนที่จะช่วยขจัดอุปสรรค และเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในการประกอบธุรกิจในประเทศไทย

จากการประเมินสถานการณ์ด้านการทุจริตในประเทศไทย ทั้งจากข้อมูลทุติยภูมิโดยพิจารณาสถิติด้านต่างๆ ตลอดจนจากข้อมูลปฐมภูมิ โดยการสำรวจนักธุรกิจเกี่ยวกับการทุจริตในประเทศไทย พบว่าสถานการณ์การทุจริตในประเทศไทยไม่ดีขึ้นเมื่อเทียบกับ 5 ปีที่ผ่านมา โดยเมื่อพิจารณาลำดับเหตุการณ์สำคัญทางการเมือง การปกครองและการทุจริตคอร์รัปชั่นในระดับประเทศย้อนหลังไป 20 ปีจะพบว่าประเทศไทยมีปัญหาด้านการทุจริตคอร์รัปชั่นมาตลอดในทุกรัฐบาล และการคอร์รัปชั่นมักเป็นเงื่อนไขสาเหตุและข้อกล่าวอ้างในการทำรัฐประหาร นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครองหลายครั้ง ซึ่งเมื่อได้รัฐบาลใหม่มาก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการพัวพันกับการทุจริตคอร์รัปชั่นได้ในที่สุด

การสำรวจนักธุรกิจภาคเอกชนพบว่า ธุรกิจยอมรับว่าการจ่ายเงินพิเศษเป็นเรื่องธรรมดาจนเป็นธรรมเนียมปฏิบัติ และเป็นที่รู้กันว่าควรจ่ายเท่าไร จ่ายอย่างไร โดยไม่ต้องมีใครเอ่ยปาก ขณะที่ส่วนใหญ่เมื่อจ่ายเงินแล้วธุรกิจมักจะได้รับการอำนวยความสะดวกตามที่ตกลงกันไว้

ในเรื่องสาเหตุสำคัญของการทุจริตคอร์รัปชั่น นักธุรกิจเห็นว่าเกิดจากการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐขาดคุณธรรมและไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ เป็นสาเหตุการทุจริตมากขึ้นเมื่อเทียบกับ 5 ปีที่ผ่านมา ส่วนสาเหตุอื่นๆ อาทิ เรื่องของการขาดระบบการตรวจสอบที่มีคุณภาพ การบริหารงานขาดประสิทธิภาพ ขาดกลไกในการลงโทษและการบังคับใช้กฎหมายกลับเป็นสาเหตุของการคอร์รัปชั่นที่คงเดิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นเรื่องคุณภาพและประสิทธิภาพการให้บริการของภาครัฐ ซึ่งมักเป็นข้ออ้างและเหตุผลสำคัญของการที่ธุรกิจจ่ายเงินพิเศษให้แก่ข้าราชการที่ทุจริตกลับพบว่าในรอบ 5 ปีที่ผ่านมานักธุรกิจประเมินว่าหน่วยงานราชการส่วนใหญ่มีการปรับปรุงประสิทธิภาพและคุณภาพการให้บริการได้ดีขึ้นอย่างชัดเจน

อย่างไรก็ตามถึงแม้คุณภาพการให้บริการของภาครัฐจะดีขึ้นแต่สถานการณ์จ่ายเงินพิเศษของนักธุรกิจแก่ข้าราชการที่ทุจริตมิได้ลดลงแต่อย่างไร

Executive Summary

The purpose of this research was to describe the current corruption situation in Thailand. The structures of anti-corruption organizations in Thailand including their roles, responsibilities, and processes of operations were investigated. Secondary data related with anti-corruption, in addition with primary data from the opinion and experience survey of business firms contacting with government officials were analyzed to describe corruption situation in Thailand.

Secondary data and the survey from business people consistently showed that the corruption situation did not improve compared with the last five years. Moreover, the chronological political events and corruption at the national level dating back almost the past two decades it had shown that Thailand had corruption in every government. The corruption was often regarded as a condition, cause, and pretext for coup d'état, leading to changes in politics in the country time after time. When a new government was formed eventually, it was unavoidable for that government to get involved with corruption.

From the survey of business sector, it was revealed that paying bribe was a normal and traditional practice. It was known, without any request, how much extra money or what amount of bribe should be paid for each service. After the bribe payment, business processes were well facilitated as agreed by both parties.

From the business people's current viewpoints, the most important cause of corruption was the lack of morality. Other causes such as inefficient quality of inspecting systems, ineffective administration, penalty procedures, and law enforcement remained the same important ranks as in the last five years. The quality and efficiency of public services, which often been presumed as the reason for the business firms to give bribes, was disclosed to have clearly improved in the last five years in most of public services. However, paying bribes to dishonest government officials did not show the sign of decline.

It was also found in this study that the methods of corruption had been transformed into various and more complicated forms.